

PLA DE MESURES ANTIFRAU DE LA VICEPRESIDÈNCIA SEGONA I CONSELLERIA D'HABITATGE I ARQUITECTURA BIOCLIMÀTICA EN L'EXECUCIÓ DE MESURES FINANÇADES PEL MECANISME DE RECUPERACIÓ I RESILIÈNCIA (MRR) EN EL MARC DEL PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA (PRTR).

2a Sessió Formativa: ELS CANALS DE DENÚNCIA I LA PROTECCIÓ DEL DENUNCIANT

Beatriz Montes Sebastián

ÍNDIX

- 1. NORMATIVA APLICABLE**
- 2. CONTEXT PREVI**
- 3. LLEI DE ALERTADORES**
- 4. PROCEDIMENT**
- 5. MESURES DE PROTECCIÓ DEL DENUNCIANT**
- 6. TERMINIS PER A LA SEUA IMPLANTACIÓ**

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

MINISTERIO
DE TRANSPORTES, MOVILIDAD
Y AGENDA URBANA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

GENERALITAT
VALENCIANA
Vicepresidència Segona
i Conselleria d'Habitatge
i Arquitectura Bioclimàtica

GVANEXT
Fondos Next Generation
en la Comunitat Valenciana

1. NORMATIVA APLICABLE

NORMATIVA APLICABLE

Normativa Comunitària

- Reglament (UE) 2016/679 (Reglament general de protecció de dades).
- DIRECTIVA (UE) 2019/1937 DEL PARLAMENT EUROPEU I DEL CONSELL de 23 d'octubre de 2019 relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió.

Normativa Estatal

- Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de Procediment Administratiu Común de les AAPP.
- EBEP
- Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals.
- Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció.

NORMATIVA APLICABLE

Normativa Autonòmica GVA

- Llei 11/2016, de 28 de novembre, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Fraud i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.
- LLEI 22/2018, de 6 de novembre, de la Generalitat, d'Inspecció General de Serveis i del sistema d'alertes per a la prevenció de males pràctiques en l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic instrumental.
- Llei de Funció Pública Valenciana 2021.
- RESOLUCIÓ de 21 de desembre de 2022, de la Conselleria de Justícia, Interior i Administració Pública, per la qual es posa en funcionament el canal confidencial de presentació de denúncies de la Generalitat (Confident-GVA).

<https://cjusticia.gva.es/es/web/inspeccion-general-servicios/confident-gva>

DOCUMENTS D'INTERÉS

- ❑ Circular 1/2016 de la Fiscalia General de l'Estat sobre la responsabilitat penal de les persones jurídiques conforme a la reforma del Codi Penal efectuada per Llei orgànica 1/2015. <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=fis-c-2016-00001>

- ❑ Comunicació 1/2017, de 6 d'abril, del Servei Nacional de Coordinació Antifrau. <https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/eses/snca/documentos/comunicacionsnca06-04-2017canaldenuncias.pdf>

- ❑ Creació de sistemes de denúncies internes en les empreses (mecanismes de “whistleblowing”) de l'AEPD.- <http://www.complianza.net/actualidad/wp-content/uploads/2017/07/informe-aepd.pdf>

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

MINISTERIO
DE TRANSPORTES, MOVILIDAD
Y AGENDA URBANA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

GENERALITAT
VALENCIANA
Vicepresidència Segona
i Conselleria d'Habitatge
i Arquitectura Bioclimàtica

GVANEXT
Fondos Next Generation
en la Comunitat Valenciana

2. CONTEXT PREVI

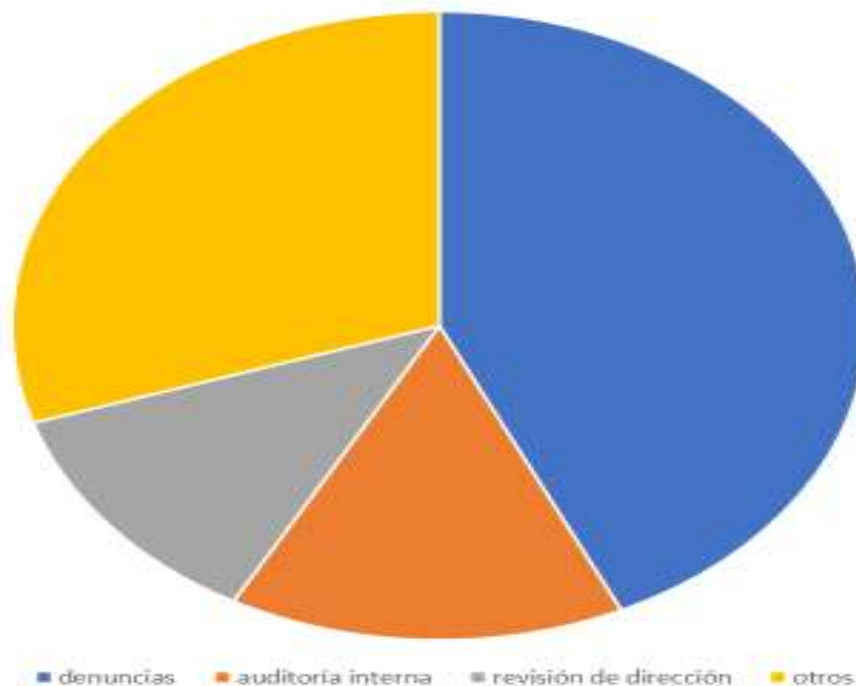

CANALES DE DENUNCIA

• Según la Asociación de Examinadores de Fraude Certificados los tres métodos más frecuentes para la detección del fraude son:

- las denuncias (43%),
- la auditoría interna (15%) y
- la revisión de la dirección (12%)

MÉTODOS DE DETECCIÓN DE FRAUDE

Què contempla la Directiva de Denunciants?

Article 8 Obligació d'establiment de canals de denúncia interna

Obligació d'establiment de canals i procediments de denúncia interna i de seguiment, prèvia consulta als interlocutors socials i d'acord amb ells quan així ho establisca el Dret nacional. **Els canals i procediments hauran de permetre als treballadors de l'entitat comunicar informació sobre infraccions.**

Obligats:

- Entitats jurídiques del sector privat que tinguen 50 o més treballadors.
- **Entitats pertanyents al sector públic.**

Excepcions:

- Municipis de menys de 10 000 habitants o amb menys de 50 treballadors,
- o altres entitats amb menys de 50 treballadors.

Què contempla la Directiva de Denunciants?

Podran gestionar-se internament per una persona o departament designats a aquest efecte o podran ser proporcionats externament per un tercer.

Es permet compartir recursos a:

- Les entitats jurídiques del sector privat que tinguen entre 50 i 249 treballadors (per a la recepció de denúncies i tota investigació que haja de dur-se a terme). Sense perjudici de les obligacions imposades de mantindre la confidencialitat, de donar resposta al denunciant, i de tractar la infracció denunciada.
- Diversos municipis, sempre que els canals de denúncia interna compartits estiguen diferenciats i siguen autònoms respecte de els corresponents canals de denúncia externa.

Els procediments de denúncia interna i seguiment inclouran:

- **Canales per a rebre denúncies** que estiguen dissenyats, establits i gestionats d'una forma segura que garantisca que la confidencialitat de la identitat del denunciante i de qualsevol tercer esmentat en la denúncia estiga protegida, i impedisca l'accés a ella al personal no autoritzat;
- **Un justificant de recepció de la denúncia** al denunciante en un termini de set dies a partir de la recepció;
- **La designació d'una persona o departament imparcial** que siga competent per a seguir les denúncies, que podrà ser la mateixa persona o departament que rep les denúncies i que mantindrà la comunicació amb el denunciante i, en cas necessari, sol·licitarà a aquest informació addicional i li donarà resposta;

-
- **el seguiment diligent** per la persona o el departament designats.
 - **un termini raonable per a donar resposta**, que no serà superior a tres mesos a partir del justificant de recepció o, si no es va remetre un justificant de recepció al denunciant, a tres mesos a partir del venciment del termini de set dies després si es fes la denúncia;
 - **informació clara i fàcilment accessible sobre els procediments de denúncia externa** davant les autoritats competents i, en el seu cas, davant les institucions, òrgans o organismes de la Unió.

PLA ANTIFRAU DE LA VSCHAB (articles 38 i següents)

És fonamental conscienciar al personal a través d'una formació continuada i actualitzada, perquè:

- Comprenga en quines situacions ha de notificar les seues sospites de comportament fraudulent o exercir el control.
- Confie que les seues sospites rebran una resposta per part de la Conselleria i altres institucions i organismes.
- Comprenga que la notificació de sospites de frau és actuar de bona fe, entesa aquesta com la creença racional que la informació revelada és una certa i que amb la denúncia actua a fi de salvaguardar els interessos públics i el bé comú.

Què s'ha de comunicar?

- Fraus
- Fraus de subvencions
- Corrupció: suborn passiu / suborn actiu
- Malversació: administració deslleial/apropiació indeguta sobre patrimoni públic
- Irregularitat i males pràctiques administratives
- Tràfic d'influències

Frau (article 17)

- 1- **Comportaments no ètics**, com el robatori, la corrupció, el desfalç, el suborn, la presentació de declaracions o documents falsos o inexactes, la representació errònia, la col·lusió, el blanqueig de capitals o l'ocultació de fets.
- 2- **Implica l'ús de l'engany amb la finalitat d'aconseguir guanys personals** per a una persona vinculada a un organisme públic o per a un tercer, o bé pèrdues per a una altra persona.
- 3- El frau no sols implica possibles conseqüències financeres, sinó que a més **perjudica la reputació de l'organisme responsable de la gestió eficaç i eficient dels recursos econòmics**. Això té especial importància per als organismes públics responsables de la gestió dels fons de la UE.

4- Es considera frau en matèria de despeses, relacionats i no relacionats amb els contractes públics, a **qualsevol acció o omissió intencionada que es cometa amb ànim de lucre il·legítim per l'autor o una altra persona**, relativa:

- A la **utilització o a la presentació de declaracions o de documents falsos**, inexactes o incomplets, que tinguen per efecte la percepció, la malversació o la retenció indeguda de fons públics.
- A l'**incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació**, que tinga el mateix efecte.
- Al **desviament d'aqueixos mateixos fons per a altres fins diferents d'aquells dels quals van motivar la seua concessió inicial**.

Frau de subvencions (article 18)

Les infraccions tipificades en l'article 308 del CP, per import superior a 10.000 euros, consistents en les següents conductes doloses:

- a) **L'obtenció fraudulenta de subvencions falsejant les condicions requerides per a la seua concessió o ocultant les circumstàncies que hagueren impedit la concessió** (l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, o l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tinguen per efecte la malversació o la retenció infundada de fons del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom).
- b) **La desviació dels fons rebuts aplicant-los a fins diferents d'aquells per a l'us que la subvenció o ajuda va ser concedida** (l'ús indegut d'aqueixos fons per a fins diferents dels que van motivar la seua concessió inicial)

Corrupció (article 19)

- 1- “**Abús de poder d'un lloc públic per a obtindre beneficis de caràcter privat**”.
- 2- La forma de corrupció més freqüent s'associa principalment amb el **suborn**. Es tracta de pagaments corruptes o beneficis de caràcter similar: un receptor (corrupció passiva) accepta el suborn d'un donant (corrupció activa) a canvi d'un favor.
- 3.- En l'àmbit públic s'associa a l'ús **avantatjat de recursos econòmics per a benefici personal**. Els pagaments corruptes faciliten molts altres tipus de frau, com la facturació falsa, les despeses fantasmes o l'incompliment de les condicions contractuals.

4- La corrupció s'assimila al delictes de suborn previst en els articles 419 a 427 bis del CP, **sempre que perjudique o pugja perjudicar els interessos financers de la Unió.**

El citat delictes comprendria:

- a) El **suborn passiu** pel qual se **sanciona a l'autoritat o funcionari públic** que, en profit propi o de tercer, sol·licita o rep, per si o per persona interposada, obsequi, favor o retribució de qualsevol classe, o acceptara oferiment o promesa per a:
1. Realitzar en l'exercici del seu càrrec un acte contrari als deures inherents a aquest.
 2. No realitzar o retardar injustificadament el que haguera de practicar.
 3. Realitzar un acte propi del seu càrrec, o bé simplement en consideració al seu càrrec o funció.
- b) El **suborn actiu** pel qual **se sanciona als particulars** que oferisquen o entreguen obsequis als funcionaris públics per a realitzar algun dels fets que s'han descrit en l'apartat anterior, o bé atenguen la sol·licitud d'obsequi del funcionari.

Malversació (article 20)

1- La malversació és una infracció penal que pot afectar els interessos financers de la Unió, i es defineix com “l'acte intencionat realitzat per qualsevol funcionari a qui s'haja encomanat directament o indirectament la gestió de fons o actius, de comprometre o desemborsar fons, o apropiar-se o utilitzar actius de manera contrària als fins per als quals estaven previstos i que perjudique de qualsevol manera als interessos financers de la Unió”.

2- El delicte de malversació està recollit en els articles 432 a 435 del CP i comprén:

- a) **Administració deslleial:** quan una autoritat o funcionari públic que, tenint facultats per a administrar patrimoni públic, s'excedisca en l'exercici de les mateixes causant un perjudici a aqueix patrimoni.
- a) **Apropiació indeguda sobre patrimoni públic:** quan una autoritat o funcionari públic, s'apropien per a si o per a un tercer, de diners, efectes, valors o qualsevol altra cosa moble que hagueren rebut en depòsit, comissió o custòdia, o que els hagueren sigut confiats en virtut de qualsevol altre títol que produïska l'obligació d'entregar-los o retornar-los.

Irregularitat (article 22)

- 1.- Constituirà irregularitat tota **infracció d'una disposició del dret comunitari** corresponent a una acció o omissió d'un agent econòmic que tinga o tinguera per efecte perjudicar el pressupost general de les Comunitats o els pressupostos administrats per aquestes, bé siga mitjançant la disminució o la supressió d'ingressos procedents de recursos propis percebuts directament per compte de les Comunitats, bé mitjançant una despesa indeguda.
- 2.- En el context de la regulació de la Unió Europea, irregularitat és un concepte ampli que comprén infraccions normatives, per acció o omissió, que tenen com a efecte un perjudici per al pressupost de la Unió.
- 3.- L'existència d'una irregularitat no sempre implica la possible existència de frau; la concurrència d'intencionalitat és un element essencial en el frau, element que no fa falta que es done perquè existisca irregularitat. La intenció és el factor que diferencia al frau de la irregularitat.

Tràfic d'influències (article 24)

És una manifestació de la corrupció administrativa, i es comet quan algú influeix en un funcionari públic o autoritat fent ús del prevalimiento perquè emeta una resolució que pugua generar directament o indirectament un benefici econòmic, ja siga per a si o per a un tercer.

Està regulat en els articles 428 a 430 del CP.

Tràfic d'influències (article 24)

- a) Quan una **autoritat o funcionari públic influeix en una altra autoritat o funcionari públic**: el funcionari públic o autoritat que influïra en un altre funcionari públic o autoritat prevalent-se de l'exercici de les facultats del seu càrrec o de qualsevol altra situació derivada de la seua relació personal o jeràrquica amb aquest o amb un altre funcionari o autoritat per a aconseguir una resolució que li puga generar directament o indirectament un benefici econòmic per a si o per a un tercer.
- b) Quan un **particular influeix en un funcionari públic o autoritat**: el particular que influïra en un funcionari públic o autoritat prevalent-se de qualsevol situació derivada de la seua relació personal amb aquest o amb un altre funcionari públic o autoritat per a aconseguir una resolució que li puga generar directament o indirectament un benefici econòmic per a si o per a un tercer.
- c) Quan un **subjecte s'ofereix a exercir influències**: els que, oferint-se a realitzar les conductes descrites en els dos supòsits anteriors, sol·licitaren de tercers obsequis, presents o qualsevol altra remuneració, o acceptaren oferiment o promesa.

Què he de fer quan tenim coneixement d'una actuació irregular per part d'algú de l'organització?

La persona que vulga denunciar pot presentar la seua denúncia a través de les següents vies:

- Informant el seu superior jeràrquic, que el seu deure serà traslladar-la a la Sotssecretaria que immediatament haurà d'utilitzar totes les fonts de dades a la seua disposició per a verificar si la informació és correcta, això és, per a confirmar-la i determinar si la mateixa podria ser sospitosa de constituir un frau.

- Pels diferents canals de denúncia que s'indiquen en la següent taula.

CANALS	ENLLAÇ WEB
Servei Nacional de Coordinació Antifrau	https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-es/snca/paginas/comunicacionsna.aspx
Inspecció General de Serveis de la Conselleria de Justícia, Interior i Administració Pública	https://cjusticia.gva.es/es/web/inspeccion-general-servicios/confident-gva
Bústia antifrau habilitada pel Govern d'Espanya per a comunicar informació sobre frauds o irregularitats que afecten específicament el PRTR.	https://planderecuperacion.gob.es/buzon-antifraude-canal-de-denuncias-del-mecanismo-para-la-recuperacion-y-resiliencia
Oficina Europea de Lluita contra el Fraud (OLAF)	https://anti-fraud.ec.europa.eu/olaf-and-you/report-fraud_es
Fiscalia Europea	https://www.eppo.europa.eu/en/form/eppo-report-a-crime

Denúncia davant la Inspecció de Serveis:

- Aquest òrgan, en el termini més breu possible, notificarà la denúncia a la Secretaria General Administrativa del departament implicat en la realització de les actuacions, que, a través del seu servei competent en matèria de règim jurídic, ho estudiarà i informarà la persona denunciant.
- La denúncia serà tinguda en compte i li seran comunicats els resultats de les gestions realitzades.
- Es respectarà la confidencialitat i la protecció de les dades personals.

Canal de Denúncies davant el Servei Nacional de Coordinació Antifrau

Si es desitja posar en coneixement del Servei Nacional de Coordinació Antifrau fets que puguen ser constitutius de frau o irregularitat en relació amb projectes o operacions finançats amb càrrec als Fons Europeus, es pot utilitzar el canal habilitat a aquest efecte pel citat Servei.

<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-es/snca/paginas/comunicacionsnca.aspx>

Canal de Denúncies sobre fraus o irregularitats que afecten específicament el PRTR

Es podrà dirigir a la bústia antifrau habilitada pel Govern d'Espanya per a comunicar informació sobre fraus o irregularitats que afecten específicament el PRTR:

<https://planderecuperacion.gob.es/buzon-antifraude-canal-de-denuncias-del-mecanismopara-la-recuperacion-y-resiliencia>

Canal de Denúncies davant l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraud (OLAF).

Qualsevol persona pot informar l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraud (OLAF) de sospites de fraud o corrupció que afecten els interessos financers de la Unió Europea.

És possible dirigir-se a la OLAF per mitjà dels següents canals:

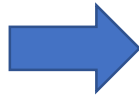
- Per carta a: Comissió Europea, Oficina Europea de Lluita contra el Fraud (OLAF), Investigacions i Operacions B-1049 Brussel·les, Bèlgica.
- Per correu electrònic a: OLAF-Courrier@ec.europa.eu
- Per mitjà de les línies de telèfon gratuït: <http://ec.europa.eu/anti-fraud>

Canal de Denúncies davant la Fiscalia Europea

La Fiscalia Europea, regulada en el Reglament (UE) 2017/1939 del Consell, de 12 d'octubre de 2017, pel qual s'estableix una cooperació reforçada per a la creació de la Fiscalia Europea.

Va entrar en funcionament efectiu amb data d'1 de juny de 2021, de conformitat amb Decisió d'execució (UE) 2021/856 de la Comissió, de 25 de maig de 2021, per la qual es determina la data en la qual la Fiscalia Europea assumeix les seues funcions d'investigació i exercici de l'acció penal.

**Què han
d'incloure
les
denúncies?**

- Identificació voluntària de la identitat del denunciant (article 62 de la LPAC). No obstant això, s'admeten denúncies anònimes. En el cas que s'identifique la persona denunciant (NIF, nom i cognoms, així com adreça de correu electrònic, o en defecte d'això adreça postal).
- Descripció dels fets de la forma més concreta i detallada possible.
- Documentació o qualsevol element de prova que facilite la verificació dels fets comunicats i la realització de les actuacions que corresponguen en relació amb aquests.

Procediment de denúncia:

- 1) Presentació denuncia per qualsevol dels mitjans indicats.
- 2) Una vegada rebuda la comunicació en la Conselleria es procedirà internament a l'anàlisi del contingut de la denúncia i a la comprovació de la seua versemblança.
- 3) Resolució d'obertura d'expedient d'investigació per part de la Sotssecretària que és la competent per a analitzar les denúncies presentades en l'àmbit de la Conselleria.

4) La Sotssecretaria durà a terme la seua anàlisi, per a determinar si considera confirmada la possible sospita de frau de la unitat gestora:

- Realitzarà una avaluació prèvia de la versemblança en el termini màxim de 20 dies hàbils posteriors a la recepció de la denúncia.
- Realitzarà els requeriments informatius i documentals necessaris al denunciant.
- Conclourà les actuacions d'avaluació prèvia de la versemblança mitjançant resolució motivada sobre la base dels fets i conductes.

1. Instrucció procediment: El resultat de l'avaluació prèvia podrà donar lloc a:

- Si no observa la possibilitat de sospita de frau, estudiarà si existeix o no irregularitat en aqueix expedient:
 - **Inadmissió:** es constata que els fets denunciats no són competència o bé manquen de versemblança.
 - **Arxiu:** no es constaten actuacions i/o conductes susceptibles de ser investigades. El sentit de la resolució se li comunica a la persona denunciant. Si no hi ha irregularitat es remet document a les unitats gestores exposant els motius d'aquesta decisió.

-
- Investigació:** els fets denunciats resulten versemblants i s'emmarquen en l'àmbit de l'actuació i de les funcions de la Conselleria, però es considera que la documentació incorporada a l'expedient no és suficient, es requerirà a la unitat gestora perquè la complete.
- Analitzarà si els fets pogueren ser constitutius d'algun dels delictes contra la Hisenda Pública tipificats en el Títol XIV del Codi Penal, i en cas que la seua conclusió fora negativa, si poguera constituir delicte de qualsevol una altra naturalesa.
 - Si es confirma la sospita informarà la Sotssecretaria.

❑ Interrupció: si considera que pot existir un possible frau i els fets denunciats són objecte d'investigació per part de l'autoritat competent.

2- Tramite d'audiència: Després de la instrucció de l'oportú procediment d'investigació s'efectuarà el preceptiu tràmit d'audiència a la persona /administració / entitat / organisme per a acreditar la justificació d'aquest.

3- Denúncia falsa: Si la denúncia continguera informació falsa, tergiversada o obtinguda il·lícitament, de la que poguera derivar responsabilitat d'ordre penal, civil o disciplinari, la Sotssecretaria haurà d'advertir d'això a la persona denunciant, podent donar lloc a una sanció per falta molt greu, o a l'inici d'accions penals, en el seu cas.

4- Recuperació de quantitats: La denúncia d'un presumpte delictes no paralitza l'acció encaminada al reintegrament de quantitats indegudament percebudes. Per tant, encara que es curse la citada denúncia, la Conselleria iniciarà les actuacions dirigides al cobrament aplicant el procediment establert per a la recuperació de deutes.

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

MINISTERIO
DE TRANSPORTES, MOVILIDAD
Y AGENDA URBANA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

GENERALITAT
VALENCIANA
Vicepresidència Segona
i Conselleria d'Habitatge
i Arquitectura Bioclimàtica

GVANEXT
Fondos Next Generation
en la Comunitat Valenciana

3. LLEI ALERTADORES

Entrada en vigor: 13 de març de 2023

Finalitat perseguida:

- Protegir enfront de represàlies a les persones que informen sobre irregularitats.
- L'enfortiment de la cultura de la informació, de les infraestructures d'integritat de les organitzacions i el foment de la cultura de la informació o comunicació com a mecanisme per a previndre i detectar amenaces a l'interés públic.

Àmbit d'aplicació:

- Accions o omissions que puguen constituir infraccions del Dret de la Unió Europea** sempre que:
 - Entren dins de l'àmbit d'aplicació dels actes de la Unió Europea enumerats en l'annex de la Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019.
 - Afecten els interessos financers de la Unió Europea
 - Incidisquen en el mercat interior, en matèria de competència i ajudes atorgades pels Estats, així com les infraccions relatives al mercat interior en relació amb els actes que infringisquen les normes de l'impost de societats o amb pràctiques la finalitat de les quals siga obtindre un avantatge fiscal que desvirtue l'objecte o la finalitat de la legislació aplicable a l'impost de societats.
- Accions o omissions que puguen ser constitutives d'infracció penal o administrativa greu o molt greu.** En tot cas, s'entendran compreses totes aquelles infraccions penals o administratives greus o molt greus que impliquen crebant econòmic per a la Hisenda Pública i per a la Seguretat Social.

Quines infraccions
s'inclouen en l'Annex I
que podem denunciar?

- En contractació pública
- Serveis, productes i mercats financers, i prevenció del blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme
- Seguretat dels productes i conformitat
- Seguretat del transport
- Protecció del medi ambient
- Protecció enfront de les radiacions i seguretat nuclear
- Seguretat dels aliments i els pinsos, sanitat animal i benestar dels animals
- Salut pública
- Protecció dels consumidors
- Protecció de la privacitat i de les dades personals, i seguretat de les xarxes i els sistemes d'informació

A qui s'aplica?

Als informants que treballen en el sector privat o públic i que hagen obtingut informació sobre infraccions en un context laboral o professional, comprenent en tot cas:

- a) les persones que tinguen la condició d'empleats públics o treballadors per compte d'altri;
- b) els autònoms;
- c) els accionistes, partícips i persones pertanyents a l'òrgan d'administració, direcció o supervisió d'una empresa, inclosos els membres no executius;
- d) qualsevol persona que treballe per a o sota la supervisió i la direcció de contractistes, subcontractistes i proveïdors.

També s'aplicarà a:

- els informants que comuniquen o revelen públicament informació sobre infraccions obtinguda en el marc d'una relació laboral o estatutària ja finalitzada
- voluntaris,
- becaris,
- treballadors en períodes de formació amb independència que perceben o no una remuneració,
- així com a aquells la relació laboral dels quals encara no haja començat, en els casos en què la informació sobre infraccions haja sigut obtinguda durant el procés de selecció o de negociació precontractual.

Les mesures de protecció de l'informant s'aplicaran, a més a:

- els **representants legals** de les persones treballadores en l'exercici de les seues funcions d'assessorament i suport a l'informant.
- persones físiques que**, en el marc de l'organització en la qual preste serveis l'informant, **assistisquen al mateix en el procés**,
- persones físiques que estiguen relacionades amb l'informant** i que puguen patir represàlies, com a companys de treball o familiars de l'informant, i
- persones jurídiques, per a les quals treballe o amb les quals mantinga qualsevol altre tipus de relació en un context laboral o en les quals ostente una participació significativa.** A aquest efecte, s'entén que la participació en el capital o en els drets de vot corresponents a accions o participacions és significativa quan, per la seua proporció, permet a la persona que la posseïska tindre capacitat d'influència en la persona jurídica participada.

Canal de denuncies =

Comunicació d'infraccions a través del Sistema intern d'informació.

El Sistema intern d'informació és el llit preferent per a informar sobre les accions o omissions sempre que es puga tractar de manera efectiva la infracció i si el denunciant considera que no hi ha risc de represàlia.

Les persones jurídiques obligades disposaran d'un Sistema intern d'informació.

L'òrgan de govern de cada entitat o organisme obligat serà el responsable de la implantació del Sistema intern d'informació, prèvia consulta amb la representació legal de les persones treballadores, i tindrà la condició de responsable del tractament de les dades personals de conformitat amb el que es disposa en la normativa sobre protecció de dades personals.

Quins requisits ha de tindre un Sistema intern d'informació?

- Ha de permetre comunicar informació sobre les infraccions de manera verbal o per escrit.
- Garantir la confidencialitat de la identitat de l'informant i de qualsevol tercer esmentat en la comunicació, i de les actuacions que es desenvolupen en la gestió i tramitació d'aquesta, així com la protecció de dades, impeding l'accés de personal no autoritzat.
- Integrar els diferents canals interns d'informació que pogueren establir-se dins de l'entitat.

-
- Garantir que les comunicacions presentades puguen tractar-se de manera efectiva dins de la corresponent entitat o organisme amb l'objectiu que el primer a conèixer la possible irregularitat siga la pròpia entitat o organisme.
 - Comptar amb un responsable del sistema.
 - Comptar amb una política o estratègia que enuncie els principis generals en matèria de Sistemes intern d'informació i defensa de l'informant i que siga degudament publicitada en el si de l'entitat o organisme.
 - Comptar amb un procediment de gestió de les informacions rebudes.
 - Establir les garanties per a la protecció dels informants en l'àmbit de la pròpia entitat o organisme.

Gestió del Sistema intern d'informació

- Es podrà gestionar de manera interna o externa.
- La gestió del sistema de manera externa exigirà, en tot cas, que aquest oferisca garanties adequades de respecte de la independència, la confidencialitat, la protecció de dades i el secret de les comunicacions.
- El tercer extern que gestione el Sistema tindrà la consideració d'encarregat del tractament. El tractament es regirà per l'acte o contracte al qual es refereix l'article 28.3 del RGPD.

Canal intern d'informació

El canal intern haurà de permetre realitzar comunicacions per escrit o verbalment.

La informació es podrà realitzar:

- a través de **correu postal**
- a través de qualsevol **mitjà electrònic habilitat a aquest efecte**
- per via telefònica** o a través **de sistema de missatgeria de veu**
- A sol·licitud de l'informant, **mitjançant una reunió presencial** dins del termini màxim de set dies

En el seu cas, **s'advertirà a l'informant que la comunicació serà gravada i se l'informarà del tractament de les seues dades .**

S'informarà, de manera clara i accessible, sobre els canals externs d'informació davant les autoritats competents i, en el seu cas, davant les institucions, òrgans o organismes de la Unió Europea.

En fer la comunicació, l'informant podrà indicar un domicili, correu electrònic o lloc segur a l'efecte de rebre les notificacions.

Les comunicacions verbals (a través de reunió presencial, telefònicament o mitjançant sistema de missatgeria de veu), hauran de documentar-se, previ consentiment de l'informant:

- a) mitjançant un enregistrament de la conversa en un format segur, durador i accessible, o
- b) a través d'una transcripció completa i exacta de la conversa realitzada pel personal responsable de tractar-la.

S'oferirà a l'informant l'oportunitat de comprovar, rectificar i acceptar mitjançant la seua signatura la transcripció de la conversa.

Els canals interns d'informació permetran fins i tot la presentació i posterior tramitació de **comunicacions anònimes**.

Els canals interns d'informació podran estar habilitats per l'entitat que els gestione per a la recepció de qualssevol altres comunicacions o informacions, si bé aquestes comunicacions i els seus remitents quedaran fora de l'àmbit de protecció dispensat per aquesta.

Responsable del Sistema intern d'informació

L'òrgan de govern serà el competent per a la designació de la persona responsable de la gestió d'aquest sistema o «Responsable del Sistema», i de la seua destitució o cessament.

Podrà ser:

- Persona física
- Persona jurídica (haurà de delegar en un dels seus membres la tramitació d'expedients d'investigació)

S'ha de comunicar el nomenament i el cessament a l'Autoritat Independent de Protecció de l'Informant, A.A.I., o, en el seu cas, a les autoritats o òrgans competents de les comunitats autònomes, en l'àmbit de les seues respectives competències, **en el termini dels deu dies hàbils següents**, especificant, en el cas del seu cessament, les raons que han justificat el mateix.

El Responsable del Sistema:

- Independència
- Autonomia

No podrà rebre instruccions de cap mena en el seu exercici, i haurà de disposar de tots els mitjans personals i materials necessaris per a dur-les a terme.

En les entitats o organismes en què ja existira una persona responsable de la funció de compliment normatiu o de polítiques d'integritat, qualsevol que fora la seua denominació, podrà ser aquesta la persona designada com a Responsable del Sistema.

Entitats obligades en el sector públic

Totes les entitats que integren el sector públic estaran obligades a disposar d'un Sistema intern d'informació

S'entenen compresos en el sector públic:

- a) La AGE, les CCAA, ciutats amb Estatut d'Autonomia i les entitats que integren l'Administració Local.
- b) Els organismes i entitats públiques vinculades o dependents d'alguna Administració pública, així com aquelles altres associacions i corporacions en les quals participen Administracions i organismes públics.
- c) Les autoritats administratives independents, el Banc d'Espanya i les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social.
- d) Les universitats públiques.
- e) Les corporacions de Dret públic.
- f) Les fundacions del sector públic.
- g) Les societats mercantils de capital majoritari públic o quan siga minoritari tinga en control una entitat del sector públic.

-
- ❑ Els òrgans constitucionals, els de rellevància constitucional i institucions autonòmiques anàlogues als anteriors.

En cas d'organismes públics amb funcions de comprovació o investigació d'incompliments subjectes a aquesta norma, es distingirà, almenys, entre un canal intern referent als propis incompliments de l'organisme o el seu personal, i el canal extern referent a les comunicacions que reba dels incompliments de tercers la investigació dels quals corresponga a les seues competències.

- ❑ En cas que un organisme públic amb competències en matèria d'investigació reba informacions referents als incompliments de tercers es resoldrà si escau o no iniciar una comprovació o investigació del subjecte afectat donant trasllat d'això a l'informant.

-
- ❑ Una vegada ultimada el procediment de comprovació o investigació, es comunicarà a l'informant el resultat de la comprovació. Si les dades i informes que figuren en l'expedient tenen caràcter reservat o confidencial d'acord amb alguna disposició amb rang de llei, el contingut del resultat que es trasllada a l'informant tindrà caràcter genèric.

 - ❑ Les decisions adoptades pels organismes públics amb funcions de comprovació o investigació en relació amb les informacions no seran recurribles en via administrativa ni en via contenciós-administrativa.

Mitjans compartits en el sector públic.

- Municipis de menys de 10.000 habitants, entre si o amb qualssevol altres Administracions públiques que se situen dins del territori de la comunitat autònoma, podran compartir el Sistema intern d'informació.
- Les entitats pertanyents al sector públic amb personalitat jurídica pròpia vinculades o dependents d'òrgans de les Administracions territorials, i que compten amb menys de 50 treballadors, podran compartir amb l'Administració d'adscripció el Sistema intern d'informació i els recursos destinats a les investigacions i les tramitacions.
- Els sistemes haver de ser independents entre si i els canals apareguen diferenciats respecte de la resta d'entitats o organismes, de manera que no es genere confusió als ciutadans.

Gestió del Sistema intern d'informació per tercer extern.

La gestió del Sistema intern d'informació per un tercer extern en l'àmbit del sector públic **sol podrà acordar-se en aquells casos en què s'acredite insuficiència de mitjans propis**, conforme al que es disposa en l'article 116 apartat 4 lletra f) de la *LCSP.

Aquesta gestió comprendrà únicament el procediment per a la recepció de les informacions sobre infraccions i, en tot cas, **tindrà caràcter exclusivament instrumental**.

Registre d'informacions.

- Tots els subjectes obligats a disposar d'un canal intern d'informacions, amb independència que formen part del sector públic o del sector privat, hauran de comptar amb un **llibre-registre de les informacions rebudes i de les investigacions internes al fet que hagen donat lloc, garantint, en tot cas, els requisits de confidencialitat.**
- Aquest registre no serà públic i únicament a petició raonada de l'Autoritat judicial competent, mitjançant acte, i en el marc d'un procediment judicial i sota la tutela d'aquella, podrà accedir-se totalment o parcialment al contingut del referit registre.
- Les dades personals relatives a les informacions rebudes i a les investigacions internes només es conservaran durant el període que siga necessari i proporcionat a l'efecte de complir amb la Llei. **Les dades no podran conservar-se més de 10 anys.**

Preservació de la identitat de l'informant i de les persones afectades

- Qui presente una comunicació o duga a terme una revelació pública **té dret al fet que la seua identitat no siga revelada a terceres persones.**
- Els sistemes interns d'informació, els canals externs i els qui reben revelacions públiques no obtindran dades que permeten la identificació de l'informant i hauran de comptar amb mesures tècniques i organitzatives adequades per a preservar la identitat i garantir la confidencialitat de les dades corresponents a les persones afectades i a qualsevol tercer que s'esmente en la informació subministrada, especialment la identitat de l'informant en cas que s'haguera identificat.

-
- La identitat de l'informant **només podrà ser comunicada a:**
 - l'Autoritat judicial,
 - al Ministeri Fiscal o
 - a l'autoritat administrativa competent en el marc d'una investigació penal, disciplinària o sancionadora.

 - Es traslladarà a l'informant abans de revelar la seua identitat, llevat que aquesta informació poguera comprometre la investigació o el procediment judicial.

 - Quan l'autoritat competent ho comuniqui a l'informant, li remetrà un escrit explicant els motius de la revelació de les dades confidencials en qüestió.

LOPD

Article 24. Tractament de dades per a la protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives.

Serán **lícits els tractaments de dades personals necessàries per a garantir la protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives.**

Aquests tractaments es regiran pel que es disposa en el Reglament (UE) 2016/679, del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, en aquesta llei orgànica i en la Llei reguladora de la protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció.

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

MINISTERIO
DE TRANSPORTES, MOVILIDAD
Y AGENDA URBANA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

GENERALITAT
VALENCIANA
Vicepresidència Segona
i Conselleria d'Habitatge
i Arquitectura Bioclimàtica

GVANEXT
Fondos Next Generation
en la Comunitat Valenciana

4. PROCEDIMENT

PROCEDIMENT

L'òrgan de govern de cada entitat aprovarà el procediment de gestió d'informacions. El Responsable del Sistema respondrà de la seua tramitació diligent.

- a) Identificació del canal o canals interns d'informació als quals s'associen.
- b) Inclusió d'informació clara i accessible sobre els canals externs d'informació.
- c) Enviament de justificant de recepció de la comunicació a l'informant, en el **termini de set dies naturals següents** a la seua recepció, llevat que això puga posar en perill la confidencialitat de la comunicació.

PROCEDIMENT

- d) Determinació del termini màxim per a donar resposta a les actuacions d'investigació, que **no podrà ser superior a tres mesos a comptar des de la recepció de la comunicació** o, si no es va remetre un justificant de recepció a l'informant, a **tres mesos a partir del venciment del termini de set dies després d'efectuar-se la comunicació**, excepte casos d'especial complexitat que requerisquen una ampliació del termini, i en aquest cas, aquest podrà estendre's fins a un màxim d'altres **tres mesos addicionals**.

PROCEDIMENT

- e) Previsió de la **possibilitat de mantindre la comunicació amb l'informant** i, si es considera necessari, de sol·licitar a la persona informant informació addicional.
- f) Establiment del **dret de la persona afectada al fet que se l'informe de les accions o omissions que se li atribueixen, i a ser sentida en qualsevol moment**. Aquesta comunicació tindrà lloc en el temps i forma que es considere adequat per a garantir la bona fi de la investigació.
- g) **Garantia de la confidencialitat** quan la comunicació siga remesa per canals de denúncia que no siguen els establits o a membres del personal no responsable del seu tractament, al qual s'haurà format en aquesta matèria i advertit de la tipificació com a infracció molt greu del seu crebant i, així mateix, l'establiment de l'obligació del receptor de la comunicació de remetre-la immediatament al Responsable del Sistema.

PROCEDIMENT

- h) **Exigència del respecte a la presumpció d'innocència i a l'honor de les persones afectades.**
- i) Respecte de les disposicions sobre protecció de dades personals.
- j) **Remissió de la informació al Ministeri Fiscal** amb caràcter immediat quan els fets pogueren ser indiciàriament constitutius de delictes. En el cas que els fets afecten els interessos financers de la Unió Europea, es remetrà a la **Fiscalia Europea**.

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

MINISTERIO
DE TRANSPORTES, MOVILIDAD
Y AGENDA URBANA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

GENERALITAT
VALENCIANA
Vicepresidència Segona
i Conselleria d'Habitatge
i Arquitectura Bioclimàtica

GVANEXT
Fondos Next Generation
en la Comunitat Valenciana

5. Mesures de Protecció

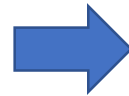

Quines són les
mesures de
protecció per
als informants?

Es prohibeixen expressament els **actes constitutius de represàlia**, incloses les **amenaces de represàlia i les temptatives de represàlia** contra les persones que presenten una comunicació.

Què són actes
constitutius de
represàlia?

Qualsevol **actes o omissions** que estiguen **prohibits per la llei**, o que, de manera directa o indirecta, suposen un **tracte desfavorable** que situe a les persones que les **pateixen en desavantatge particular** respecte a una altra en el context laboral o professional, **només per la seua condició d'informants**, o per haver realitzat una **revelació pública**.

Exemples d'actes constitutius de represàlia?

- a) Suspensió del contracte de treball, acomiadament o extinció de la relació laboral o estatutària, incloent
- b) No renovació o la terminació anticipada d'un contracte de treball temporal una vegada superat el període de prova, o
- c) Terminació anticipada o anul·lació de contractes de béns o serveis,
- d) Imposició de qualsevol mesura disciplinària, degradació o denegació d'ascensos i
- e) Qualsevol altra modificació substancial de les condicions de treball i la no conversió d'un contracte de treball temporal en un indefinit, en cas que el treballador tinguera expectatives legítimes que se li oferiria un treball indefinit.

Exemples constitutius de represàlia? →

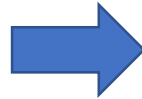
- b) Danys, inclosos els de caràcter reputacional, o pèrdues econòmiques, coaccions, intimidacions, assetjament o ostracisme (Aïllament voluntari o forçós de la vida pública que pateix una persona).
- c) Avaluació o referències negatives respecte a l'acompliment laboral o professional.
- d) Inclusió en llistes negres o difusió d'informació en un determinat àmbit sectorial, que dificulten o impedisquen l'accés a l'ocupació o la contractació d'obres o serveis.
- e) Denegació o anul·lació d'una llicència o permís.
- f) Denegació de formació.
- g) Discriminació, o tracte desfavorable o injust.

-
- ❑ La persona que vera lesionats els seus drets per causa de la seua comunicació o revelació una vegada **transcorregut el termini de dos anys, podrà sol·licitar la protecció de l'autoritat competent que, excepcionalment i de forma justificada, podrà estendre el període de protecció, prèvia audiència de les persones o òrgans que pogueren veure's afectats.** La denegació de l'extensió del període de protecció haurà d'estar motivada.

 - ❑ **Els actes administratius que tinguen per objecte impedir o dificultar la presentació de comunicacions i revelacions, així com els que constituïsquen represàlia** o causen discriminació després de la presentació d'aquelles a l'empara d'aquesta llei, **seran nuls de ple dret i donaran lloc, en el seu cas, a mesures correctores disciplinàries o de responsabilitat, podent incloure la corresponent indemnització de danys i perjudicis al perjudicat.**

 - ❑ L'Autoritat Independent de Protecció de l'Informant, A.A.I. podrà, en el marc dels procediments sancionadors que instruïska, adoptar mesures provisionals en els termes establits en l'article 56 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques.

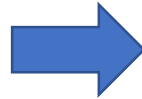
**Quines mesures
de suport tenen
els informants?**

- a) **Informació i assessorament complets i independents**, que siguen fàcilment accessibles per al públic i gratuïts, sobre els procediments i recursos disponibles, protecció enfront de represàlies i drets de la persona afectada.
- b) **Assistència efectiva per part de les autoritats competents davant qualsevol autoritat pertinent implicada en la seua protecció enfront de represàlies**, inclosa la certificació que poden acollir-se a protecció a l'empara de la present llei.
- c) **Assistència jurídica en els processos penals i en els processos civils** transfronterers de conformitat amb la normativa comunitària.
- d) **Suport financer i psicològic**, de manera excepcional, si així ho decidira l'Autoritat Independent de Protecció de l'Informant, A.A.I. després de la valoració de les circumstàncies derivades de la presentació de la comunicació.

Quina protecció
tenen contra les
represàlies?

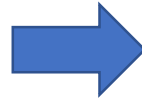

No es considerarà que les persones que comuniquen informació sobre les accions o omissions o que facen una revelació pública **hagen infringit cap restricció de revelació d'informació, i no incorreran en responsabilitat** de cap mena en relació amb aquesta comunicació o revelació pública, **sempre que tingueren motius raonables per a pensar que la comunicació o revelació pública d'aquesta informació era necessària per a revelar una acció o omissió**. Aquesta mesura no afectarà les responsabilitats de caràcter penal.

S'estén a la comunicació d'informacions realitzades pels representants de les persones treballadores, encara que es troben sotmeses a obligacions legals de sigil o de no revelar informació reservada. Tot això sense perjudici de les normes específiques de protecció aplicables conforme a la normativa laboral.

Quina protecció
tenen contra les
represàlies?

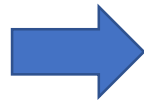

Els informants **no incorreran en responsabilitat respecte de l'adquisició o l'accés a la informació** que és comunicada o revelada públicament, sempre que aquesta adquisició o accés no constituïska un delictes.

Qualsevol altra possible responsabilitat dels informants derivada d'actes o omissions que no estiguen relacionats amb la comunicació o la revelació pública o que no siguen necessaris per a revelar una infracció en virtut d'aquesta llei serà exigible conforme a la normativa aplicable.

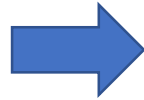

Quina protecció
tenen contra les
represàlies?

En els procediments davant un òrgan jurisdiccional o una altra autoritat relatius als perjudicis patits pels informants, una vegada que l'informant haja demostrat raonablement que ha comunicat o ha fet una revelació pública i que ha patit un perjudici, **es presumirà que el perjudici es va produir com a represàlia per informar o per fer una revelació pública.** En tals casos, **correspondrà a la persona que haja pres la mesura perjudicial provar que aqueixa mesura es va basar en motius degudament justificats no vinculats a la comunicació o revelació pública.**

Quina protecció
tenen contra les
represàlies?

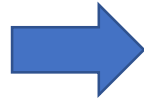

En els processos judicials, inclosos els relatius a difamació, violació de drets d'autor, vulneració de secret, infracció de les normes de protecció de dades, revelació de secrets empresarials, o a sol·licituds d'indemnització basades en el dret laboral o estatutari, **no incorreran en responsabilitat de cap mena a conseqüència de comunicacions o de revelacions públiques protegides.**

Aquestes persones tindran dret a al·legar en el seu descàrrec i en el marc dels referits processos judicials, l'haver comunicat o haver fet una revelació pública, sempre que tingueren motius raonables per a pensar que la comunicació o revelació pública era necessària per a posar de manifest una infracció en virtut d'aquesta llei.

**I les persones
afectades (les
persones
denunciades),
quines
garanties
tenen?**

Durant la tramitació de l'expedient les persones afectades per la comunicació tindran:

- Dret a la presumpció d'innocència,
- Dret de defensa i
- Dret d'accés a l'expedient
- La mateixa protecció establida per als informants, preservant-se la seua identitat i garantint-se la confidencialitat dels fets i dades del procediment.

**I que passa quan l'informant haja
contribuït a cometre la infracció?**

**Es pot eximir de sanció
administrativa sempre que:**

- a) **Haja cessat** en la comissió de la infracció en el moment de presentació de la comunicació o revelació i identificat, en el seu cas, a la resta de les persones que hagen participat o afavorit aquella.
- b) **Haja cooperat** plena, contínua i diligentment al llarg de tot el procediment d'investigació.
- c) **Haja facilitat informació veraç i rellevant**, mitjans de prova o dades significatives per a l'acreditació dels fets investigats, sense que haja procedit a la destrucció d'aquests o a la seua ocultació, ni haja revelat a tercers, directament o indirectament el seu contingut.
- d) **Haja procedit a la reparació del mal causat** que li siga imputable.

**I que passa quan l'informant
no complisca tots els
requisits per a aplicar
l'exempció?**

**Es pot atenuar la
sanció**

Quan no es complisquen tots els requisits per a l'exempció, inclosa la reparació parcial del mal, quedarà a criteri de l'autoritat competent, prèvia valoració del grau de contribució a la resolució de l'expedient, **la possibilitat d'atenuar la sanció que hauria correspost a la infracció comesa**, sempre que l'informant o autor de la revelació no haja sigut sancionat anteriorment per fets de la mateixa naturalesa que van donar origen a l'inici del procediment.

L'atenuació de la sanció podrà estendre's a la resta dels participants en la comissió de la infracció, en funció del grau de col·laboració activa en l'esclariment dels fets, identificació d'altres participants i reparació o minoració del mal causat, apreciat per l'òrgan encarregat de la resolució.

No serà aplicable a les infraccions establides en la Llei 15/2007, de 3 de juliol, de Defensa de la Competència.

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

MINISTERIO
DE TRANSPORTES, MOVILIDAD
Y AGENDA URBANA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

GENERALITAT
VALENCIANA
Vicepresidència Segona
i Conselleria d'Habitatge
i Arquitectura Bioclimàtica

GVANEXT
Fondos Next Generation
en la Comunitat Valenciana

6. TERMINI PER A LA SEUA IMPLANTACIÓ

Termini màxim per a l'establiment de Sistemes interns d'informació i adaptació dels ja existents.

Entitats obligades: **13 de juny de 2023**

Excepció: **fins a 1 de desembre de 2023:**

- Entidades jurídicas del sector privat amb 249 treballadors o menys,
- Municipios de menys de 10.000 habitants

Termini màxim per a l'adaptació dels canals i procediments d'informació externa: 13 de setembre de 2023.

L'informant gaudirà de la protecció prevista en la Llei sempre que:

- La relació laboral o professional en el context de la qual es produïska la infracció, es registra per la llei espanyola.